

Mirko Kunčič

Čatež

**Jaz sem Čatež*,
gorski nagajivec,
večni klatež,
večni lahkoživec.**

**Ljubim zmedo,
burkasta dejanja,
begam čredo,
kadar planšar sanja.**

**Ponočnjak sem:
vsepovsod voglárím;
zvít kot vrag sem:
noč in dan rovárím.**

**Melodije
vrto glave pojem —
hudobije
pa ni v srcu mojem.**

**Jaz sem Čatež,
gorski nagajivec,
večni klatež,
večni lahkoživec.**

Zabavno računstvo

Da, tudi računstvo je zabavno. V dolgih zimskih večerih boste o tem lahko prepričali vsakogar in pripravili marsikateri družbi mnogo prijetno urico. Najbolj neverni Tomaž bo veroval v vašo računsko umetnost, ko mu boste povedali število, ki si ga je on samo mislil, ko je natihoma v dvomu spremljal vašo spretnost v številčenju.

1.

Pogoditev mišljenega števila

Takole mu govorite:

Mislite si neko število.

Pomnožite ga s 5.

Prištejte 25

Pomnožite z 2

Prištejte 50

Delite z 10

Koliko ste dobili?

Vi pa natihoma odštejete od tega 10

(Primer za vas!)

(n. pr. 9)

$(9 \times 5 = 45)$

$(45 + 25 = 70)$

$(70 \times 2 = 140)$

$(140 + 50 = 190)$

$(190 : 10 = 19)$

(Odgovoril bo: 19),

$(19 - 10 = 9)$

ter mu zmagoslavno in samozavestno poveste, da si je mislil število devet.

To bo strmel! Vi pa ga še nadalje držite v napetosti ter mu z novim poskusom dokažite, da ste tič!

* Čatež = slovensko bajeslovno bitje — nekakšen škrt — v Triglavskem pogorju.

Umetnik v seštevanju

Čudovito naglo, neverjetno hitro vam pojde izpod rok. Začudenemu Tomažu pomolite kos papirja in svinčnik pa mu recite:

Napišite število, ki ima sedem mest (n. pr. 5,308.274)

Podpišite pod to poljubno enako dolgo število (" 4,576.890)

Ti dve števili sta lahko kateri koli, samo da sta sedemmestni.

Tretje število morate podpisati vi, ki to znate, zakaj to število se mora s sleherno številko gornjega dopolniti na 9 (" 5,423.109)

Pod to spet Tomaž lahko podpiše poljubno sedemmestno število (" 1,234.567)

Peto število mora podpisati zopet oni, ki zna, kot prej tretje z dopolnitvijo na 9 (" 8,765.432)

Šesto število spet Tomaž poljubno sedemmestno (" 6,876.543)

Sedmo število Vi kot tretje in peto z dopolnitvijo na 9 (" 3,123.456)

Gospod Tomaž, izvolite seštetati! ? ? ?

Hitel bo mož, hitel, vam pa pojde vse to le prepočasi. Vi boste opravili to hitreje in sicer takole:

Vzemite prvo število v računu: 5,308.274

in mu odštejte 3

5,308.271

postavite pa 3 pred vso razliko in dobite pravo vsoto 35,308.271, ki jo bo Vaš tovariš Tomaž, če se ne bo nič zmotil, dobil šele po daljšem trudu.

3.

Višek priznanja pa boste želi, ko boste Tomažu razodeli, **koliko je star in v katerem mesecu je rojen.**

Opozorite ga, naj računa vse lepo natihoma in šele izid vam bo zaupal na vašo željo. Takole vodite njegovo računanje:

Pomislite, gospod Tomaž, v katerem (n. pr. v juniju, torej v 6. mesecu)

To število podvojite ($6 \times 2 = 12$)

Prištejte 5 ($12 + 5 = 17$)

Pomnožite s 50 ($17 \times 50 = 850$)

Prištejte število let, ki ste jih že dopolnili (n. pr. 12) ($850 + 12 = 862$)

Odštejte od tega 365 ($862 - 365 = 497$)

Koliko Vam je ostalo? (Odgovoril bo: 497)

Zapomnite si njegovo izračunano število 497 ter mu v duhu prištejte čarobno število 115 (pomnite: 115!!!)

pa dobite 612

Ta vsota je vedno tri- ali štirimestno število.

Odrežite zadnji dve mesti na desni: to je število let starosti (12), število levo od starosti pomeni rojstni mesec (6).

Tomaž je star 12 let in praznuje svoj rojstni dan v juniju.

Tako, zdaj pa presenečajte one, ki tega ne znajo. Mnogo uspeha, prijetne zabave in računske slave! V. P.